ПОСТРІЛ

Стрілялись ми.

Баратинський.

Я поклявся застрелити його за

правом дуелі (за ним лишився

ще мій постріл).

Вечір па бівуаку.

I

Ми стояли в містечку ***. Життя армійського офіцера відоме. Вранці навчання, манеж; обід у полкового командира або в жидівському трактирі, увечері пунш і карти. В*** не було жодного відкритого дому, жодної нареченої; ми збирались один у одного, де, крім своїх мундирів, не бачили нічого.

Один лише чоловік належав до нашого товариства, не будучи військовим, йому було близько тридцяти п'яти років, і ми тому вважали його стариком. Досвідченість давала йому перед нами багато переваг; до того ж його постійна похмурість, крута вдача і злий язик мали великий вплив на молодий наш розум. Якась таємничість повивала його Долю; він здавався росіянином, а мав іноземне ім'я. Колись він служив у гусарах, і навіть щасливо; ніхто не знав причини, що спонукала його піти у відставку і поселитися в убогому містечку, де провадив життя він одночасно і в бідності, і в марнотратстві: ходив завжди пішки, в приношеному чорному сюртуку, а мав відкритий стіл для всіх офіцерів

нашого полку. Правда, обід його складався з двох або трьох страв, зготовлених відставним солдатом, але шампанське при цьому лилося рікою. Ніхто не знав ні його статку, ні доходів, — і ніхто не насмілювався про це його запитати. У нього водилися книги, здебільшого військові, та романи. Він охоче давав їх читати, ніколи не вимагаючи їх назад; зате ніколи не віддавав власникові книгу, яку сам позичав. Головне заняття його полягало в стрільбі з пістолета. Стіни його кімнати були всі сточені кулями, всі в шпарах, мов стільники бджолині. Багате зібрання пістолетів було єдиною розкішшю бідної мазанки, де він жив. Майстерність, якої він досяг, була неймовірна, і коли б він узявся кулею збити грушу з кашкета в кого б то не було, ніхто б у нашому полку не завагався підставити йому своєї голови. Розмова між нами торкалась часто поєдинків; Сільвіо (так назву його) ніколи в неї не втручався. На запитання, чи траплялося йому битись, відповідав він сухо, що траплялося, але в подробиці не вдавався, і видно було, що такі питання були йому неприємні. Ми гадали, що на совісті його лежала яка-небудь нещасна жертва його жахливого уміння. А втім, нам і на думку не спадало підозрівати в ньому що-небудь схоже на боязливість. Є люди, зовнішній вигляд яких не допускає таких підозрінь. Несподіваний випадок усіх нас здивував.

Одного разу чоловік десять наших офіцерів обідали у Сільвіо. Пили як звичайно, тобто дуже багато; після обіду стали ми умовляти господаря прометати нам банк. Довго він відмовлявся, бо ніколи майже не грав; нарешті звелів подати карти, висипав на стіл півсотні червінців і сів метати. Ми оточили його, і гра почалася. Сільвіо за грою мав звичку завжди мовчати, ніколи не сперечався і не вдавався в пояснення. Коли траплялось, що понтер помилявся в рахунках, то він зараз же або доплачував недостачу, або записував лишок. Ми вже це знали і не заважали йому хазяйнувати по-своєму; але між нами був офіцер, недавно до нас переведений. Він, граючи разом з нами, через неуважність загнув зайвий ріжок. Сільвіо взяв крейду і за своєю звичкою зрівняв рахунок. Офіцер, гадаючи, що Сільвіо помилився, заходився пояснювати. Сільвіо мовчки метав далі. Офіцер, втративши терпіння, взяв щітку і стер те, що здавалося йому невірно записаним. Сільвіо взяв

крейду і записав знов. Офіцер, розпалений вином, грою і сміхом товаришів, побачив у цьому жорстоку образу і, розлючений, схопивши зі столу мідний шандал, шпурнув його в Сільвіо, який ледве встиг відхилитися від удару. Ми сторопіли. Сільвіо сказав: "Шановний пане, прошу вийти і дякуйте богові, що це сталося у мене в домі".

Ми не мали сумніву відносно наслідків і вважали нового товариша вже вбитим. Офіцер вийшов геть, сказавши, що за образу готовий відповідати, як буде завгодно панові банкомету. Гра тривала ще декілька хвилин; але, почуваючи, що господареві було не до гри, ми відстали один за одним і розбрелися по квартирах, міркуючи про скору ваканцію.

Другого дня в манежі ми запитували вже, чи живий ще бідолашний поручик, коли він сам з'явився між нами; ми звернулися до нього з тим же питанням. Він відповів, що про Сільвіо не мав він ще ніякої звістки. Це нас здивувало. Ми пішли до Сільвіо і застали його у дворі, де він заганяв кулю за кулею в туза, приклеєного до воріт. Він прийняв нас як завжди, ні слова не кажучи про вчорашню подію. Минуло три дні, поручик був ще живий. Ми здивовано запитували: невже Сільвіо не буде битися? Сільвіо не бився. Він задовольнився дуже легким перепрошенням і помирився.

Це надзвичайно пошкодило йому в очах молоді. Відсутність сміливості найменше прощається молодими людьми, які в хоробрості завжди вбачають найвищу людську гідність і виправдання всіляких пороків. Проте мало-помалу все забулося, і Сільвіо знову здобув колишній свій вплив.

Один я не міг уже до нього наблизитися. Маючи від природи романічну уяву, я найсильніше перед тим був прив’язаний до людини, життя якої було загадкою, і яка здавалася мені героєм таємничої якоїсь повісті. Він любив мене; принаймні лише зі мною кидав звичайне своє різке лихослів'я і говорив про різні речі простодушно і надзвичайно приємно. Але після нещасного вечора, думка, що честь його була

заплямована і не змита з його власної вини, ця думка мене не покидала і заважала мені ставитися до нього, як і раніше; мені було ніяково на нього дивитися. Сільвіо був занадто розумний і досвідчений, щоб цього не помітити і не вгадувати причини цього. Здавалося, це засмучувало його; принаймні я помітив разів зо два в ньому бажання зі мною поговорити; але я уникав таких випадків, і Сільвіо від мене відступився. З того часу бачився я з ним лише при товаришах, і колишні відверті розмови наші припинилися.

Неуважливі мешканці столиці не мають уявлення про багато вражень, добре відомих жителям сіл або містечок, наприклад, про очікування поштового дня; у вівторок і п’ятницю в полковій нашій канцелярії було повно офіцерів: хто чекав грошей, хто листів, хто газет. Пакети звичайно тут же розпечатувалися, новини передавалися, і канцелярія являла собою картину надзвичайно живу. Сільвіо одержував листи, адресовані на наш полк, і звичайно також бував тут. Одного разу подали йому пакет, з якого він зірвав печатку з виглядом найбільшого нетерпіння. Перебігаючи листа, очі його виблискували. Офіцери, кожен зайнятий своїми листами, нічого не помітили. "Панове,— сказав їм Сільвіо,— обставини вимагають негайної моєї відсутності; їду сьогодні вночі; сподіваюсь, що ви не відмовитесь пообідати в мене в останній раз. Я чекаю і вас,— додав він, звернувшись до мене,— чекаю неодмінно". Сказавши це, він поспішно вийшов; а ми, умовившись зібратися в Сільвіо, розійшлися кожен у свій бік.

Я прийшов до Сільвіо в призначений час і застав у нього майже весь полк. Усе його добро було вже укладене; залишалися самі голі, прострелені стіни. Ми сіли за стіл; господар був у чудовому настрої, і скоро веселість його стала загальною; пробки вилітали щохвилини, склянки пінилися і шипіли безперестану, і ми з найбільшою щирістю бажали від'їжджаючому щасливої дороги і всіляких благ. Встали з-за столу вже пізно ввечері. Коли розбирали кашкети, Сільвіо, з усіма прощаючись, узяв мене за руку і зупинив в ту саму хвилину, коли збирався я вийти. "Мені треба з вами поговорити",— сказав він тихо. Я залишився.

Гості пішли; ми лишилися вдвох, сіли один проти одного і мовчки запалили люльки. Сільвіо був стурбований; не було вже й сліду його судорожної веселості. Похмура блідість, блискучі очі і густий дим, що виходив з рота, надавали йому вигляду справжнього диявола. Минуло кілька хвилин, і Сільвіо перервав мовчанку.

— Можливо, ми ніколи більше не побачимося,— сказав він мені; — перед розлукою я хотів дещо вам пояснити. Ви могли помітити, що я мало поважаю сторонню думку; але я вас люблю і почуваю: мені було б тяжко залишити у вашій свідомості несправедливе враження.

Він зупинився і почав набивати вигорілу свою люльку; я мовчав, опустивши очі.

— Вам було дивно,— продовжував він,— що я не вимагав сатисфакції від цього п'яного навіженого Р***. Ви погодитесь, що, маючи право вибрати зброю, життя його було в моїх руках, а моє майже в цілковитій безпеці: я міг би приписати стриманість мою самій великодушності, але не хочу говорити неправду. Коли б я міг покарати Р ***, не рискуючи зовсім своїм життям, то я б нізащо не простив йому.

Я дивився на Сільвіо з подивом. Від такого признання я зовсім зніяковів. Сільвіо продовжував.

— Саме так: я не маю права наражати себе на смерть. Шість років тому мені дали ляпаса, і ворог мій ще живий.

Цікавість моя була дуже збуджена. "Ви з ним не билися? — запитав я.— Обставини, певно, вас розлучили".

— Яз ним бився,— відповів Сільвіо,— і ось пам'ятка про наш поєдинок.

Сільвіо встав і вийняв з картону червону шапку з золотою китицею, з галуном (те, що французи називають bonnet de police*); він її надів; вона була прострелена на вершок від лоба.

— Ви знаєте,— продовжував Сільвіо,— що я служив у *** гусарському полку. Характер мій вам відомий: я звик бути першим, а змолоду це було моєю пристрастю. За наших часів буйство було в моді: я був першим буяном в армії. Ми хвасталися пияцтвом: я перепив славного Бурцова, оспіваного Денисом Давидовим. Дуелі в нашому полку траплялися щохвилини: я на всіх бував або свідком, або дійовою особою. Товариші мене боготворили, а полкові командири, які раз у раз мінялися, дивилися на мене, як на неминуче зло.

Я спокійно (або неспокійно) втішався моєю славою, аж поки не прибув на службу до нас юнак з багатої і знатної родини (не хочу називати його). Зроду не зустрічав щасливця такого блискучого. Уявіть собі молодість, розум, красу, веселість найшаленішу, хоробрість найбезтурботнішу, гучне ім'я, гроші, яким не знав він ліку і які ніколи в нього не переводилися, і уявіть собі, яке враження повинен був він справити на нас.

Першість моя похитнулась. Спокушений моєю славою, він почав був шукати моєї дружби; але я прийняв його холодно, і він без усякого жалю від мене віддалився. Я його зненавидів. Успіхи його в полку і в товаристві жінок доводили мене до цілковитого відчаю. Я почав шукати нагоди, щоб з ним посваритися; на епіграми мої він відповідав епіграмами, які завжди здавалися мені більш несподіваними і гострішими від моїх, і які, звичайно, набагато були дотепнішими: він жартував, а я злився. Нарешті якось на балу у польського поміщика, побачивши його в центрі уваги всіх дам, і особливо самої господині, що була зі мною в зв'язку, я сказав йому на вухо якусь банальну пошлість. Він спалахнув і дав мені ляпаса. Ми кинулися до шабель; дами знепритомніли; нас розвели, і тієї ж ночі ми поїхали битися.

Це було на світанку. Я стояв на призначеному місці з моїми трьома секундантами. З невимовним нетерпінням я чекав мого супротивника. Весняне сонце зійшло, і наставала вже спека. Я побачив його здалеку. Він ішов пішки, з мундиром на шаблі, в супроводі одного секунданта. Ми пішли до нього назустріч. Він наблизився, тримаючи кашкета, наповненого черешнями. Секунданти відміряли нам дванадцять кроків. Мені належало стріляти першому: але хвилювання злості в мені було таке сильне, що я не надіявся на вірність руки і, щоб дати собі час остигнути, поступився йому першим пострілом; супротивник мій не погоджувався. Вирішили кинути жеребок: перший номер дістався йому, вічному улюбленцю щастя. Він прицілився і прострелив мені кашкета. Черга була за мною. Життя його нарешті було в моїх руках; я дивився на нього жадібно, намагаючись зловити хоч невеличку тінь неспокою... Він стояв під пістолетом, вибираючи з кашкета спілі черешні і випльовуючи кісточки, які долітали до мене. Його байдужість розлютила мене. Яка користь мені, подумав я, позбавити його життя, коли він зовсім ним не дорожить? Злісна думка промайнула в моїй голові. Я опустив пістолет.— Вам, здається, тепер не до смерті,— сказав я йому,— ви зволите снідати; мені не хочеться вам перешкоджати...— "Ви нітрохи не перешкоджаєте мені,— заперечив він,— будь ласка, стріляйте собі, а втім, як вам завгодно; постріл ваш лишається за вами; я завжди готовий до ваших послуг". Я звернувся до секундантів, заявивши, що нині стріляти не маю наміру, і поєдинок тим і закінчився.

Я вийшов у відставку і поселився в цьому містечку. З того часу не пройшло жодного дня, щоб я не думав про помсту. Нині час мій настав...

Сільвіо вийняв з кишені листа, якого він вранці одержав, і дав мені його прочитати. Хтось (здається, його повірений у справах) писав йому з Москви, що відома особа скоро має вступити в законний шлюб з молодою і прекрасною дівчиною.

— Ви догадуєтесь,— сказав Сільвіо,— хто ця відома особа, їду в Москву. Подивимося, чи так байдуже прийме він смерть перед своїм весіллям, як колись чекав на неї за черешнями.

Сказавши це, Сільвіо підвівся, вдарив своїм кашкетом об підлогу і почав ходити по кімнаті, як тигр по своїй клітці. Я слухав його нерухомо; дивні, протилежні почуття хвилювали мене.

Увійшов слуга і сказав, що коні готові. Сільвіо міцно потис мені руку; ми поцілувалися. Він сів у візок, де лежали два чемодани, один з пістолетами, другий з його пожитками. Ми попрощалися ще раз, і коні поскакали.

II

Минуло кілька років, і домашні обставини змусили мене поселитися в убогому селі Н ** повіту. Займаючись господарством, я не переставав нишком зітхати за колишнім моїм гомінливим і безтурботним життям. Найважче мені було звикнути проводити осінні і зимові вечори в цілковитій самотності. До обіду сяк-так ще дотягував час, розмовляючи з старостою, роз'їжджаючи по роботах або оглядаючи нововведення; але як тільки починало смеркати, я зовсім не знав куди подітись. Невелику кількість книг, знайдених мною під шафами і в коморі, я витвердив напам'ять. Всі казки, які лише змогла згадати ключниця Кирилівна, були мені переказані, жіночі пісні наганяли на мене нудьгу. Взявся я було до непідсолодженої наливки, але від неї боліла в мене голова; та й признаюся, побоявся я зробитися п'яницею з горя, тобто найбільш гірким п'яницею, а прикладів цього багато бачив я у нашому повіті. Близьких сусідів коло мене не було, крім двох чи трьох гірких, мова яких здебільшого складалася з ікавки та зітхань. Самотність терпіти було легше*.

За чотири версти від мене був багатий маєток, який належав графині Б ***; але в ньому жив тільки управитель, а графиня відвідала свій маєток тільки один раз, в перший рік свого одруження, і то прожила там не більше місяця. Проте на другу весну моєї самотності рознеслася чутка, що графиня з чоловіком приїде на літо в своє село. Справді, вони прибули на початку червня місяця.

Приїзд багатого сусіди є важливою епохою для сільських жителів. Поміщики і їх дворові люди балакають про це місяців за два раніше і років три опісля. Щодо мене, то, признаюсь, звістка, що прибуде молода і прекрасна сусідка, надзвичайно на мене вплинула; я горів від нетерпіння її побачити, і тому в першу неділю по її приїзді вирушив після обіду в село*** рекомендуватися їх вельможностям, як найближчий сусіда і найпокірніший слуга.

Лакей завів мене до графського кабінету, а сам пішов доповісти про мене. Просторий кабінет був прибраний надзвичайно розкішно; біля стін стояли шафи з книгами, і над кожною бронзовий бюст; над мармуровим каміном було широке дзеркало; підлога була оббита зеленим сукном і встелена килимами. Відвикнувши від розкоші в бідному кутку моєму, і вже давно не бачивши чужого багатства, я оторопів і чекав графа з якимсь трепетом, як прохач із провінції чекає виходу міністра. Двері відчинилися, і ввійшов чоловік років тридцяти двох, прекрасний собою. Граф наблизився до мене з виглядом одвертим і дружелюбним; я і намагався підбадьоритися і почав був себе рекомендувати, але він припинив мене. Ми сіли. Мова його, невимушена і привітна, незабаром розігнала мою здичавілу соромливість; я вже починав набирати звичайного свого поводження, як раптом увійшла графиня, і зніяковілість охопила мене ще більше. Справді, вона була красуня. Граф відрекомендував мене; я хотів показатися розв'язним, але чим більше я намагався набрати вигляду невимушеності, тим більше почував себе незграбним. Вони, щоб дати мені час заспокоїтися і звикнути до нового знайомства, почали говорити між собою, поводячись зі мною, як із добрим сусідою і без церемоній. Тимчасом я почав ходити туди й сюди, розглядаючи книги й картини. Я не знавець картин, але одна привернула мою увагу. Це був якийсь краєвид із Швейцарії, але вразив мене не живопис, а те, що картина була прострелена двома кулями, всадженими одна на одну. "От влучний постріл",— сказав я, звертаючись до графа.— "Так,— відповів він,— постріл дуже чудовий. А ви добре стріляєте?"— продовжував він.— "Непогано,— відповів я, зрадівши, що мова перейшла нарешті на тему, близьку для мене.— За тридцять кроків промаху в карту не дам, зрозуміло, із знайомих

пістолетів".— "Справді?—сказала графиня з виглядом великої уважності, — а ти, мій друже, попадеш в карту за тридцять кроків?" — "Коли-небудь,— відповів граф,— ми спробуєм. У свій час я стріляв непогано; але ось уже чотири роки, як я не брав у руки пістолета". — "О,— зауважив я,— в такому випадку б'юся об заклад, що ваша вельможність не попадете в карту і за двадцять кроків: пістолет вимагає щоденних вправ. Це я знаю з досвіду. У нас в полку я вважався одним з кращих стрільців. Якось випало мені цілий місяць не брати пістолета: мої були п ремонті; що ж би ви думали, ваша вельможність? В перший раз, як почав потім стріляти, я підряд чотири рази не попав у пляшку за двадцять п'ять кроків. У нас був ротмістр, дотепник, штукар, він якраз нагодився і сказав мені: видно, в тебе, брат, рука не підіймається на пляшку. Ні, ваша вельможність, не слід занехаювати цих вправ, а то зовсім відвикнеш. Найкращий стрілець, якого довелося мені стрічати, стріляв кожного дня, принаймні три рази перед обідом. Це в нього було заведено, як чарка горілки". Граф і графиня раді були, що я розговорився. "А як він стріляв?" — запитав мене граф.— "А ось як, ваша вельможність: бувало побачить він, сіла на стіну муха: ви смієтесь, графиня? їй-богу, правда. Бувало побачить муху і кричить: Кузько, пістолет! Кузька і несе йому заряджений пістолет. Він бах, і вдавить муху в стіну".— "Це чудово! — сказав граф,— а як його звали?" — "Сільвіо, ваша вельможність".— "Сільвіо! — закричав граф, схопившися з свого місця,— ви знали Сільвіо?" — "Як не знати, ваша вельможність; ми були з ним приятелями; він у нашому полку був як свій брат-товариш; та ось уже років з п'ять, як про нього не маю ніякої звістки. То й ваша вельможність, виходить, знали його".— "Знав, добре знав. А чи не розповідав він вам... але ні; не думаю; чи не розповідав він вам однієї дуже дивної пригоди?" — "Чи не ляпас, ваша вельможність, що він його Дістав на балу в якогось гульвіси?" — "А казав він вам, як звали цього гульвісу?" — "Ні, ваша вельможність, не казав... Ах! ваша вельможність — продовжував я, догадуючись про істину,— вибачте... я не знав... чи не ви, бува?.."— Я сам,— відповів граф, прикро вражений,— а прострелена картина є пам'яткою останньої нашої зустрічі..." — "Ах, любий мій,— сказала графиня,— ради бога не розповідай; Мені страшно буде слухати".— "Ні,— заперечив граф,— я все розповім; він знає, як я

образив його друга: хай також довідається, як Сільвіо мені помстився". — Граф посунув мені крісло, і я з великою цікавістю почув таке оповідання.

"П'ять років тому я одружився.— Перший місяць, the honey-moon*, провів я тут, у цьому селі. З цим домом зв'язані найкращі хвилини життя і один із найтяжчих споминів.

Якось увечері їздили ми разом верхи; кінь у дружини чогось заноровився; вона злякалась, віддала мені поводи і пішла пішки додому; я поїхав уперед. У дворі побачив я дорожнього воза; мені сказали, що в мене в кабінеті сидить чоловік, який не побажав назвати свого імені, а заявив просто, що має до мене справу. Я увійшов до цієї кімнати і побачив у темряві чоловіка, запиленого і заростого бородою; він стояв тут біля каміна. Я підійшов до нього, намагаючись пригадати його риси. "Ти не впізнав мене, граф?" — сказав він тремтячим голосом.— Сільвіо! — закричав я, і, признаюсь, відчув, як волосся стало раптом на мені дибом. "Так точно,— продовжував він,— постріл за мною; я приїхав розрядити мій пістолет, чи готовий ти?" Пістолет у нього стирчав з бокової кишені. Я відміряв дванадцять кроків, і став там у кутку, прохаючи його стріляти скоріше, поки не вернулася дружина. Він не поспішав — він велів подати світло. Подали свічки.—Я замкнув двері, не велів нікому заходити і знову попросив його стріляти. Він вийняв пістолет і прицілився... Я рахував секунди... я думав про неї... Жахлива минула хвилина! Сільвіо опустив руку.—"Шкодую,—сказав він, що пістолет заряджений не черешневими кісточками... куля важка. Мені все здається, що у нас не дуель, а вбивство: я не звик цілитися в беззбройного. Почнемо заново; кинемо жеребок, кому стріляти першому". Голова моя йшла обертом... Здається, я не погоджувався... Нарешті ми зарядили ще пістолет; згорнули два білети; він поклав їх у кашкет, який я колись прострелив; я вийняв знову перший нумер. "Ти, граф, до біса щасливий",— сказав він з такою посмішкою, якої я ніколи не забуду. Не розумію, що зі мною сталося, і яким чином зумів він мене до того примусити... але — я вистрілив і влучив ось в оцю картину... (Граф показав пальцем на простреляну картину; обличчя його пашіло

вогнем; графиня була блідіша від своєї хустки: я не міг утриматись від вигуку).

Я вистрілив,— продовжував граф,— і, слава богу, промахнувся; тоді Сільвіо... (в цю хвилину він був справді страшний) Сільвіо почав у мене прицілюватися. Раптом двері відчинились, вбігає Маша і з вереском кидається мені на шию. її присутність повернула мені всю бадьорість. — Люба,—сказав я їй,—хіба ти не бачиш, що ми жартуємо? Як же ти перелякалася! піди, випий склянку води і приходь до нас; я познайомлю тебе із давнім другом і товаришем.— Маші все ще не вірилося. "Скажіть, чи правду чоловік говорить? — сказала вона, звертаючись до грізного Сільвіо,— чи правда, що ви обидва жартуєте?"—"Він завжди жартує, графине,— відповів їй Сільвіо,— одного разу дав мені, жартуючи, ляпаса, жартуючи, прострелив мені ось цього кашкета, жартуючи, зараз не влучив у мене; тепер і мені спала охота пожартувати..." Кажучи це, він хотів у мене прицілитися... при ній! Маша кинулася йому до ніг.— Встань, Машо, сором,— закричав я люто,— а ви, пане, перестанете знущатися над бідною жінкою? Будете ви стріляти, чи ні? — "Не буду,— відповів Сільвіо,— я задоволений: я бачив твою розгубленість, твій страх; я примусив тебе вистрілити в мене, з мене доволі. Будеш мене пам'ятати. Залишаю тебе твоїй совісті". Тут він було вийшов, але зупинився у дверях, оглянувся на прострелену мною картину, вистрілив у неї, майже не цілячись, і зник. Дружина лежала непритомна; люди не сміли його зупинити і з жахом на нього дивились; він вийшов на ґанок, гукнув візника і поїхав, раніше ніж я встиг опам'ятатися".

Граф замовк. Ось як довідався я про кінець повісті, початок якої колись так вразив мене. З героєм її вже я не зустрічався. Кажуть, що Сільвіо, під час повстання Олександра Іпсіланті, був на чолі загону етеристів і його вбито в бою під Скулянами.